

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes sēdes protokols Nr. 21 (Nr. 5.3.2./21)**

2025. gada 26. novembrī

Ministru kabineta Zaļā zālē, Brīvības bulvārī 36, Rīgā/ attālināti Webex platformā

Sēdi vada:

Raivis Kronbergs – Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs

Sēdē piedalās padomes locekļi (un to aizvietotāji):

1. Georgs Rubenis – nodibinājuma Fonds "PLECS" valdes loceklis, Memoranda padomes vadītāja vietnieks
2. Kirils Solovjovs – biedrības "Ar pasaules pieredzi Latvijā" Rīcībpolitikas darba grupas vadītājs
3. Inga Birzgale – biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prezidente
4. Agita Pleiko – biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja
5. Uldis Dūmiņš – biedrības "Zemgales NVO centrs" valdes priekšsēdētājs
6. Āris Ādlers – biedrības "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai Attīstībai" prezidents
7. Jānis Rozītis – nodibinājuma "Pasaules dabas fonds" direktors
8. Kristīne Zonberga – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" direktore
9. Gatis Švika (aizstāj Dimitriju Trofimovu) – Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktors
10. Marika Valdmane (aizstāj Baibu Bāni) – Finanšu ministrijas vecākā eksperte stratēģiskās plānošanas un risku vadības jautājumos
11. Ingus Alliks – Labklājības ministrijas valsts sekretārs
12. Ilone Jekele (aizstāj Daci Vilsoni) – Kultūras ministrijas Saliedētas sabiedrības politikas un pilsoniskās sabiedrības nodaļas vadītāja
13. Edvīns Balševics – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretārs
14. Kristīne Pommere (aizstāj Mihailu Papsujeviču) – Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece ārvalstu sadarbības un stratēģijas jautājumos
15. Ilze Skrodele – Ministru prezidenta padomniece valsts pārvaldes jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Zane Legzdina-Joja – Valsts kanceleja

Elīna Grīnhofa – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Līna Austra Putāne – biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse"

Dace Liepiņa-Zusāne – biedrība "Latvijas Lauku forums", biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" Reģionālās darba grupas vadītāja

Evija Jaunsleine – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Pēteris Vilks – Valsts kanceleja
 Viesturs Razumovskis – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
 Egita Rudzīte – Valsts digitālās attīstības aģentūra
 Vladimirs Vicehovskis – Valsts digitālās attīstības aģentūra
 Signe Kalnciema – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
 Līga Stafecka – biedrība "Sabiedriskās politikas centrs Providus"
 Normunds Audzišs – biedrība "Latvijas Lielo pilsētu asociācija"
 Gunita Osīte – biedrība "Latvijas Lielo pilsētu asociācija"
 Dāvids Valters – biedrība "Latvijas Pašvaldību savienība"
 Juris Dzelme – nodibinājums "Augstākās izglītības kvalitātes centrs"
 Agnese Strode – biedrība "Latvijas Darba devēju konfederācija"
 Inese Kalvāne – Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāts
 Kaspars Āboliņš – Iekšlietu ministrija
 Katrīna Leitāne – biedrība "Latvijas Jaunatnes padome"
 Vija Klučniece – biedrība "Latvijas Kinoloģiskā federācija"
 Indra Lūse – biedrība "Latvijas Juristu Apvienība"
 Ruta Orlova – biedrība "Kuldīgas Senioru skola"
 Renāte Grundštoka – biedrība "Tavi draugi"
 Aija Leitāne – biedrība "Baldones novada pensionāru biedrība "Sābri""

Protokolē:

Amālija Brūvere – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" pilsoniskā dialoga programmas koordinatore

Sēdi sāk plkst. 11.01

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/Uzaicinātie
1.	Par 26.11.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	Raivis Kronbergs Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs
2.	Par plānotajām izmaiņām politikas plānošanas sistēmā un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2050.gadam izstrādi	Pēteris Vilks Valsts kancelejas direktora vietnieks valsts attīstības un starpnozaru pārvaldības jautājumos
3.	Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldībās	Viesturs Razumovskis Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departamenta direktors Līna Austrā Putāne Biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" Interesu pārstāvības vadītāja
4.	Par aktualitātēm Eiropas digitālās identitātes maka ieviešanā Latvijā	Evija Jaunsleine Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Digitālās attīstības politikas nodaļas vadītājas vietniece
5.	Dažādi: - par iespējamo turpmāko rīcību saistībā SEPLP padomes	Raivis Kronbergs Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs

	locekli, kuru (saskaņā ar likumu) izvirza Memoranda padome; - nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība.	Georgs Rubenis Nodibinājuma "Fonds "PLECS"" valdes loceklis, Memoranda padomes vadītāja vietnieks
--	--	---

1. jautājums

26.11.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: R. Kronbergs

Lēmums:

- 1) Sadaļā "Dažādi" Ā. Ādleris ziņos par pilsoniskās attīstības stratēģijas virzību.
- 2) Mainīt 26.11.2025. darba kārtībā 2. un 3. jautājumus vietām.
- 3) Apstiprināt 26.11.2025. darba kārtību.
- 4) Pieņemt zināšanai, ka Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome rakstiskajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas noslēdzās 2025. gada 3. novembrī, darbam valsts budžeta programmas "Pilsoniskās līdzdalības veicināšanas programma diasporas NVO darbības atbalstam" projektu vērtēšanas komisijā deleģēja K. Alksni (par-7, pret-0, atturas-2) un komisijas locekļa aizvietotājus I. Bisenieku (par-7, pret-0, atturas-2) un A. Jansoni (par-5, pret-1, atturas-3).

2. jautājums

Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldībās

Ziņo: V. Razumovskis, L.A. Putāne

Izsakās: K. Zonberga, R. Kronbergs, J. Rozītis, Ā. Ādleris, L. Stafecka, D. Valters, A. Pleiko, V. Vicehovskis

V. Razumovskis ziņo par kolektīvo iesniegumu, iedzīvotāju padomēm un līdzdalības budžetu, kas ir daži no Pašvaldību likumā noteiktajiem iedzīvotāju līdzdalības veidiem.

Kolektīvo iesniegumu, kas kā jauns līdzdalības instruments ieviests 2023. gada 1. janvārī, sabiedrība aktīvi izmanto. Līdz 2025. gada 23. novembrim Latvijas pašvaldībās ir iesniegts 51 kolektīvais iesniegums par tādiem tematiem kā teritoriju labiekārtošana un sabiedrības tiesības uz veselīgu dzīves vidi. Vienlaikus konstatēts, ka atsevišķas finansiāli ietilpīgas iniciatīvas pašvaldības nespēj īstenot, tādējādi šī instrumenta praktiskā piemērošana lielā mērā ir atkarīga no konkrētās pašvaldības kapacitātes. V. Razumovskis norāda, ka ministrijas veiktajā izpētē 10 pašvaldību tīmekļvietnēs kolektīvo iesniegumu statusa izsekošana bija vienkārša, jo tīmekļvietnēs izveidotas šim nolūkam paredzētas atsevišķas sadaļas.

V. Razumovskis informē, ka iedzīvotāju padomes pašvaldībās darbojas, pamatojoties uz attiecīgo pašvaldību saistošajiem noteikumiem. Šādi noteikumi ir pieņemti 22 pašvaldībās. Iedzīvotāju padomes pārstāv teritoriālās vienības – pagastus un pilsētas – un nodrošina dialogu starp domi un iedzīvotāju kopienām. Padomes darbojas kā konsultatīvas institūcijas. Likums nosaka minimālo padomju kompetenci, kas aptver vietējās teritorijas attīstības jautājumus, kā arī kultūras dzīves un saimnieciskās darbības veicināšanu. Izceļams, ka Talsu novada pašvaldība savos saistošajos noteikumos ir paredzējusi plašākas iespējas, ļaujot iedzīvotāju padomēm vērsties ar iesniegumiem jebkuros jautājumos, kas izriet no pašvaldības autonomajām funkcijām. Līdzdalības budžeta minimālais finansējums pārejas periodā noteikts kā 0,1% no pašvaldības viena gada IIN un NĪN faktiskajiem ieņēmumiem, bet jau 2029. gadā tam būs jāsasniedz 0,5%. Ministrija sniedz metodisku atbalstu pašvaldībām, reaģējot uz konstatētajiem izaicinājumiem

līdzdalības budžeta īstenošanā. Tiek norādīts, ka pašvaldības ir ieinteresētas sasniegt iedzīvotājus jebkurā formātā, nodrošinot pēc iespējas plašāku iesaistes iespēju pieejamību.

No 2025. gada 1. janvāra darbojas līdzdalības budžeta informācijas sistēma GeoLatvija.lv, kas nodrošina centralizētu informācijas pieejamību par līdzdalības budžeta procesiem pašvaldībās.

K. Zonberga uzdod jautājumu par saņemtajās iedzīvotāju sūdzībās un iesniegumos novērotajām tendencēm, kā arī par to, vai tiek plānoti digitāli risinājumi, kas iedzīvotājiem atvieglotu informācijas atrašanu par pašvaldībām.

V. Razumovskis informē, ka tiek saņemtas dažāda rakstura sūdzības. Kolektīvo iesniegumu kontekstā vairākkārt konstatēti gadījumi, kuros iesnieguma pārstāvim nav tikusi nodrošināta likumā noteiktā tiesība uzstāties domes debatēs. V. Razumovskis norāda, ka šie gadījumi saistāmi ar pašvaldību mācīšanās procesu, un pašvaldības ir apņēmušās turpmāk ievērot noteikto kārtību. Papildus tam saņemta sūdzība par to, ka līdzdalības budžeta projektu iesniedzējiem nav prasības būt deklarētiem attiecīgajā pašvaldībā. V. Razumovskis skaidro, ka līdzdalības budžeta mērķis ir nodrošināt ieguvumu vietējai sabiedrībai, un projekta iesniedzēja deklarētā dzīvesvieta nav izšķirošais kritērijs. Vienlaikus balsošanas tiesības ir piešķirtas tikai personām, kuras deklarējušas dzīvesvietu konkrētajā pašvaldībā.

R. Kronbergs atzīmē, ka "Latvijas Pašvaldību savienībai" būtu vērtīgi piedalīties šajā sēdē. Ir jāpopularizē labie prakses piemēri, kur pašvaldības ir atvērtas iedzīvotāju līdzdalībai.

J. Rozītis uzdod jautājumu par kolektīvo iesniegumu virzības un rezultātu analīzi, kā arī par to, kādu atbalstu VARAM sniedz kolektīvā iesnieguma pārstāvim gadījumos, kad pašvaldība neņem vērā iesniegumā pausto.

V. Razumovskis informē, ka kolektīvo iesniegumu izskatīšanas procesā pastāv būtiskas atšķirības starp pašvaldībām. Daļā pašvaldību iesniegumu izpildes progress un rezultāti ir skaidri izsekojami, savukārt citās šādu informāciju identificēt ir sarežģīti. Kā labas prakses piemērs minama Jelgavas novada pašvaldība. Tiek norādīts arī uz gadījumiem, kuros kolektīvā iesnieguma rezultātā iespējams pieņemt lēmumus par pašvaldības līguma izbeigšanu, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiesību uz labvēlīgu dzīves vidi ievērošanu. Attiecībā uz digitālajiem rīkiem V. Razumovskis norāda, ka jauna rīka izstrāde nav nepieciešama, jo pašvaldībām jau šobrīd ir iespēja izveidot viegli uztveramu un pārskatāmu dokumentu aprites sistēmu. Vienlaikus nevalstiskās organizācijas tiek aicinātas mudināt savas pašvaldības pilnveidot šo procesu.

Ā. Ādleris informē, ka Memoranda padomes Sabiedrības iesaistes un atvērtās pārvaldības darba grupa rosina noteikt pašvaldībām pienākumu izmantot Atvērto datu portālu, kā arī izskatīt iespēju izveidot vienotu pašvaldību tiesību aktu projektu (TAP) portālu.

V. Razumovskis norāda, ka jautājums par Atvērto datu portālu tiks nodots kolēģiem, kuri strādā pie digitālās attīstības jautājumiem. Attiecībā uz vienota tiesību aktu portāla izveidi ministrija pauž atbalstu un informē, ka darbs šajā virzienā jau notiek.

L. Stafecka aicina veikt visaptverošu aptauju par iedzīvotāju apmierinātību pēc administratīvi teritoriālās reformas, jo 2026. gadā paredzēts reformas izvērtējums, kura sagatavošanai nepieciešami reprezentatīvi dati. Tāpat tiek rosināts veikt kolektīvo iesniegumu detalizētu izpēti. Papildus tam L. Stafecka aicina analizēt līdzdalības budžeta portāla GeoLatvija.lv lietotāju pieredzi un tajā pieejamos datus, lai iegūtu padziļinātu izpratni par iedzīvotāju līdzdalības tendencēm pašvaldībās.

D. Valters informē, ka pašvaldības aktīvi cenšas pilnveidot iedzīvotāju līdzdalības mehānismus, un vairākos gadījumos ir vērojami īpaši pozitīvi piemēri gan līdzdalības budžeta īstenošanā, gan iedzīvotāju padomju darbībā. Atsevišķas pašvaldības, tostarp Mārupes novads, šiem procesiem ir piešķirušas finansējumu, kas pārsniedz minimāli noteikto apjomu. Tāpat D. Valters norāda, ka kolektīvo iesniegumu skaits ir būtiski pieaudzis, un daļa no tiem, ņemot vērā pašvaldību budžeta plānošanas ciklu, tiek virzīti izskatīšanai nākamā gada budžetā.

A. Pleiko informē, ka senioriem un jauniešiem no 16 gadu vecuma, kuriem nav pieejama digitālā identitāte (e-paraksts, Smart-ID), platformas *GeoLatvija.lv* izmantošana ir apgrūtināta. Tiek uzdots jautājums, vai VARAM veic skaidrojošo darbu par iespējām balsot Klientu apkalpošanas centros.

V. Razumovskis skaidro, ka ministrijai nav iespēju īstenot reklāmas kampaņas par iedzīvotāju līdzdalības iespējām, taču informatīvie izdevumi nodrošina informācijas pieejamību visiem iedzīvotājiem, un būtisku atbalstu tās izplatīšanā sniedz vietējās kopienas.

A. Pleiko norāda, ka sabiedrībā ir 11,2 % jauniešu un 22 % senioru, tādēļ ministrijai būtu jārod papildu iespējas informēt sabiedrību par līdzdalības mehānismiem.

I. Birzgale uzdod jautājumu par jauniešu iesaisti pašvaldību līdzdalības formās.

V. Razumovskis informē, ka šis ir pirmais gads, kad līdzdalības budžets pašvaldībās ir obligāts, un šobrīd ir būtiski apzināt līdzšinējo progresu tā īstenošanā, lai varētu novērtēt arī jauniešu iesaisti.

V. Vicehovskis informē, ka platformā *GeoLatvija.lv* ir veikti lietojamības testi un citi uzlabojumi, lai nodrošinātu tās lietotājdraudzīgumu. Vienlaikus tiek uzsvērts, ka valstī kopumā ir nepieciešamas iedzīvotāju apmācības par dažādu valsts portālu pieejamību un to lietošanu.

R. Kronbergs piekrīt, ka daudzi iedzīvotāji nav pietiekami informēti par pieejamajiem rīkiem un iespējām, un tas ir gan iestāžu, gan pašvaldību pienākums — nodrošināt sistemātisku informācijas izplatīšanu.

K. Solovjovs norāda, ka portāla *GeoLatvija.lv* nosaukums ne vienmēr ļauj secināt, ka tajā ir pieejami arī iedzīvotāju līdzdalības rīki, un uzdod jautājumu par nosaukuma maiņas iespējām.

V. Vicehovskis skaidro, ka portāls apvieno ģeotelpiskos datus un pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentus. Līdzdalības budžeta balsošanas funkcionalitāte izveidota šajā portālā, jo tā tiek uzskatīta par neatņemamu teritorijas attīstības plānošanas procesa sastāvdaļu.

L.A. Putāne informē, ka Reģionālā darba grupa, kuru vada biedrība "Latvijas Lauku forums", veikusi aptauju pašvaldībās un nevalstiskajā sektorā par iedzīvotāju līdzdalības mehānismiem. Aptaujas rezultāti rāda, ka gandrīz visās pašvaldībās ir pieejams atbalsts biedrībām, nodibinājumiem un projektu konkursi (izņemot vienu pašvaldību), tomēr bieži trūkst skaidras procedūras, un informācija par iespējām, piemēram, nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) atvieglojumiem, ir grūti atrodamā.

Iedzīvotāju padomju darbība pašvaldībās atšķiras – dažviet padomes darbojas aktīvi un tiek uzskatītas par nozīmīgu resursu, citviet pastāv grūtības pat ar padomju izveidi. Līdzdalības budžeta īstenošana dažās pašvaldībās notiek tikai minimālajā likumā noteiktajā apmērā, bet citās – apjomīgāk, piedāvājot pozitīvus piemērus no realizētajiem projektiem.

Aptaujas rezultāti liecina par nepieciešamību sagatavot skaidrojošu materiālu gan pašvaldībām, gan iedzīvotājiem par līdzdalības iespējām, kā arī vairāk piemēru par labās prakses īstenošanu un uzlabot *GeoLatvija.lv* pieejamību. Respondenti rekomendē pārskatīt saskaņošanas termiņus ministrijās, nodrošināt mērķtiecīgāku finansējumu un rīkot konferenci, kurā pašvaldības varētu dalīties pieredzē.

R. Kronbergs informē, ka darbs iedzīvotāju līdzdalības pilnveidošanā ir turpināms, un minētās rekomendācijas ir jāīsteno praksē. Tāpat tiek uzsvērts, ka divas reizes gadā ir nepieciešama tikšanās ar nevalstisko sektoru, pašvaldību savienību un pašvaldībām, lai pārrunātu progresu iedzīvotāju iesaistīšanā pašvaldību procesos.

K. Zonberga akcentē, ka tiks sagatavots ziņojums par minēto pētījumu, kas kalpos kā pamats turpmākajai diskusijai. Tiek uzsvērtā nepieciešamība turpināt sarunas ar Latvijas Pašvaldību savienību par labās prakses piemēru ieviešanu visās pašvaldībās.

Lēmums:

- 1) Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.
- 2) Atbalstīt Latvijas Sestajā nacionālajā atvērtās pārvaldības rīcības plāna 2026.–2027. gadam projektā ietvertu Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas priekšlikumu veidot vienotu digitālu risinājumu pašvaldību saistošo noteikumu un citu lēmumu izstrādei un saskaņošanai, kā arī sabiedrības līdzdalībai šajos procesos.

V. Razumovska prezentācija par iedzīvotāju līdzdalību pašvaldībās pieejama Ministru kabineta tīmekļvietnē – <https://www.mk.gov.lv/lv/media/24878/download?attachment>

A. L. Putānes prezentācija par iedzīvotāju līdzdalību pašvaldībās pieejama Ministru kabineta tīmekļvietnē – <https://www.mk.gov.lv/lv/media/24872/download?attachment>

3. jautājums

Par plānotajām izmaiņām politikas plānošanas sistēmā un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam izstrādi

Ziņo: P. Vilks

Izsakās: R. Kronbergs, K. Zonberga, Ā. Ādleris, J. Rozītis, G. Rubenis

P.Vilks informē, ka tiek vērtēta politikas plānošanas sistēma un notiek diskusijas Saeimā par budžeta veidošanas procesu. Svarīgs instruments būs Saeimas monitorings par sniegumu politikas dokumentos, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un izmērāmu progresu. Notiek darbs pie administratīvā sloga mazināšanas un situācijas novērtējuma. Galvenās izmaiņas paredz atteikšanos no pamatnostādņēm un ministriju stratēģiju ieviešanu ilgtermiņa plānošanai līdz 25 gadiem, sinhronizējot ar budžeta procesu un KPI ieviešanu. Tiks izstrādāts monitoringa rīks (2027), kas sāks darboties 2028. gadā, nodrošinot ikgadēju atskaitīšanos. Pamatnostādņu trūkums dažās jomās iepriekš radīja problēmas ilgtermiņa skatījumam, un vēsturiski to skaits bijis pārmērīgi liels.

No 2028. gada plānošanas perioda nepieciešama ilgtermiņa stratēģija Latvija 2050, kuras izstrāde sāka 2022. gadā un balstās uz dialoga apliem un pētniecību. Stratēģijai jābūt balstītai datos, jāparedz sabiedrības līdzdalība, īpaši mazāk aktīvo grupu iesaiste, un tai ir nozīme tikai, ja tā tiek īstenota un finansēta. Rezultāti un diskusiju materiāli pieejami MK mājaslapā, LU nodevums paredzēts līdz 2025. gada beigām. 2025. gada 28. novembrī Saeimā plānota konference par pētījuma rezultātiem. 2026. gadā darba grupas noteiks attīstības virzienus un

stratēģiskās izvēles, lai veidotu skaidru valsts ilgtermiņa politiku, balstoties uz nacionālajām vērtībām un interešu līdzsvarošanu.

R. Kronbergs uzsver, ka centrā jābūt cilvēkam, kas ir visu pārmaiņu galvenie veicēji.

K. Zonberga norāda, ka sākas jaunais budžeta plānošanas periods, un šobrīd ir pēdējais brīdis definēt attiecīgos mērķus. Viņa akcentē, ka Nacionālās attīstības plāna (NAP) izstrādes grafiks ir ļoti saspringts, radot jautājumu par iespēju sagatavot kvalitatīvu pamatdokumentu, īpaši ņemot vērā starpnozaru un horizontālās politikas pieaugumu. Tiek uzsvērts arī jautājums par pilsoniskās sabiedrības statusu – vai to uzskatīt par atsevišķu nozari vai sektoru – un par to, kā plānot jomas, kuras precīzi neiekļaujas esošajā nozares definīcijā.

P. Vilks skaidro, ka gandrīz visas stratēģijas ir starpnozaru, tādēļ tām jābūt savstarpēji sasaistītām. Kā piemērs minēts enerģētikas plāns, un tiek uzsvērts, ka stratēģijai jābūt saistītai ar pieejamajiem resursiem, līdzīgi kā iepriekš pamatnostādnes bija cieši sasaistītas ar finansējumu. Izstrādē *Latvija 2050* veikta priekšizpēte, kas kalpo kā pamats citām stratēģijām, savukārt Nacionālās attīstības plāna (NAP) galvenais uzsvars ir uz operacionālo sadaļu dažādiem finansēšanas un investīciju projektiem.

Ā. Ādlers uzsver, ka organizācijas darbojas nozarēs, kuras nav klasiskā veidā definējamas, un interešu pārstāvības stratēģiju izstrādē ir būtiski saprast, kā šīs jomas tiks definētas. Viņš arī norāda, ka *Latvija 2050* plānā netika pietiekami ņemtas vērā klimata pārmaiņas un ar tām saistītā telpiskā plānošana.

P. Vilks atbild, ka telpiskā plānošana ir viena no stratēģijas sadaļām nākamajiem 30 gadiem, un administratīvi teritoriālā reforma, kas izrietēja no NAP 2030, bijusi būtisks solis šīs jomas attīstībā. Nozares pārvalda attiecīgās ministrijas un to politikas, tomēr nav skaidri noteiktas robežas starp starpnozaru jomām.

J. Rozītis norāda, ka sagaida dziļāku diskusiju par klimata pārmaiņām. Viņš vēlas precizēt, ka politikas plānošanas dokumenti, atsakoties no pamatnostādņēm, turpmāk dalīsies divās daļās – ilgtermiņa dokumenti būs nozaru stratēģijas un īstermiņa dokumenti būs plāni, kuru laika ietvars būs četri gadi. Tāpat viņš jautā, kas notiek ar politikas plānošanas dokumentiem, par kuriem šobrīd notiek diskusijas saistībā ar to atbilstību pamatnostādņēm.

P. Vilks skaidro, ka šo jautājumu risina, ieviešot pārejas perioda pamatnostādnes. Kad noteikumi tiks pieņemti, būs jālemj par nozares attīstības stratēģiju, kuras laika ietvaram dažās nozarēs būs jābūt 25 vai vairāk gadiem. Pamatnostādņu cikls ir septiņi gadi, un pašreizējais politikas plānošanas cikls ir līdz 2027. gadam. Šobrīd tiek izstrādātas pamatnostādnes vairākās jomās, un tām būs jānosaka darbības termiņš līdz brīdim, kad stāsies spēkā jaunā nozares stratēģija.

J. Rozītis jautā, vai nozaru stratēģijas ministrijām būs brīvprātīgas, kā arī Latvijā nereti politikas plānošanas dokumenti atspoguļo nevis kopējo skatu, bet tikai nozares biznesa plānus, un jautā, vai pastāv kāds mehānisms šo skatījumu regulēšanai.

P. Vilks atbild, ka nākamā perioda Nacionālais attīstības plāns (NAP) iezīmēs tās jomas, kurās jābūt nozaru stratēģijām, tomēr NAP nerisinās mikro līmeņa nozaru jautājumus. Nozaru stratēģiju esamība būs atkarīga no politiskā uzstādījuma, un ņemot vērā arī Eiropas Savienības stratēģijas. Tiek uzsvērtā nepieciešamība padarīt sistēmu nedaudz elastīgāku.

Ā. Ādlers ierosina rīkot diskusiju par neskaidrajiem jautājumiem politikas plānošanā.

P. Vilks un R. Kronbergs piekrīt diskusijas rīkošanai, norādot gatavību to īstenot, tomēr ne liekas konferences formātā.

G. Rubenis norāda, ka izstrādes stadijā ir Pilsoniskās attīstības stratēģija, kas pārklāj vairākas nozares, un min Labklājības ministrijas piemēru ar Sociālās ekonomikas stratēģiju, kura būs spēkā arī pēc 2027. gada. Viņš jautā, kā nodrošināt savstarpēju nozares, ministriju un Eiropas Savienības uzstādījumu sasaisti.

P. Vilks atbild, ka politikas plānošanas dokumenti būs sasaistīti ar četru gadu plānošanas periodu, savukārt stratēģijām būs ilgāks laika tvērums. Uzņēmumiem ir raksturīgi pieņemt ilgtermiņa stratēģiju ar skaidri definētiem mērķiem, taču atkarībā no pieejamajiem resursiem stratēģiju pārskata. Līdzīgi varētu pārskatīt arī ilgtermiņa stratēģijas. Šobrīd nav noteikts konkrēts regulējums attiecībā uz šo stratēģiju veidošanu.

G. Rubenis akcentē, ka šis ir skaidrs signāls organizācijām ieplānot 2026. gada otro pusi darbam ar ministrijām NAP izstrādei.

P. Vilks atbild, ka šobrīd tiek veikti sagatavošanās darbi, un valdībā NAP nonāks nākamās Saimes sasaukuma ciklā.

J. Dzelme jautā par cilvēku saistību ar tehnoloģijām, uzsverot, ka straujā attīstība un robotizācija maina sabiedrības struktūru, ietekmējot gan ekonomiku, gan sociālās problēmas. Viņš vaicā, kā Latvija gatavojas šīm pārmaiņām un vai tiek plānots palielināt kopienu un pašvaldību autonomiju, lai efektīvāk reaģētu uz izmaiņām.

P. Vilks skaidro, ka šie ir politiski jautājumi, un atbilstošas rīcības tiek īstenotas. Viens no centrālajiem aspektiem ir zemā savstarpējā uzticēšanās ne tikai starp valsti un sabiedrību, bet arī starp dažādām sabiedrības grupām, jo tas būtiski ietekmē attīstību, uzņēmējdarbību un citas sabiedriskās aktivitātes.

Lēmums:

Pieņemt zināšanai Valsts kancelejas pārstāvja P. Vilka sniegto informāciju.

P. Vilka prezentācija par plānotajām izmaiņām politikas plānošanas sistēmā un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam izstrādi pieejama Ministru kabineta mājaslapā – <https://www.mk.gov.lv/lv/media/24884/download?attachment>

4. jautājums

Par aktualitātēm Eiropas digitālās identitātes maka ieviešanā Latvijā

Ziņo: E. Jaunsleine

Izsakās: K. Solovjovs, E. Balševics

E. Jaunsleine informē, ka notiek darbs pie jaunās valsts funkcijas – digitālā maka ieviešanas līdz 2026. gada 24. decembrim, kas kalpos kā identifikācijas rīks datu un digitālo apliecinājumu validēšanai; pēc 2024. gada maija aktīvi turpinās EK regulas izstrāde, paralēli Latvijā sāka izstrāde, izveidota digitālās transformācijas darba grupa un sagatavoti nepieciešamie grozījumi, šobrīd starp institūciju saskaņošanā, Latvija ievieš maku tiešā veidā kā modulāru digitālo pakalpojumu ekosistēmu ar ERAF finansējumu, uzsākts iepirkums konkursa dialoga procedūrā, savukārt periodā 2023–2025 izstrādāts prototips ar publisko un privāto partneru iesaisti, kas gan neatbilst jaunākajām regulas prasībām, bet kalpo kā atvērtā koda testa risinājums un pamats nacionālā digitālā maka izstrādei.

K. Solovjovs atzīmē, ka e-paraksts un digitālais paraksts ir būtiski valsts funkcijām, un jautā, vai organizācijai, kas šobrīd šo funkciju uztur un veiksmīgi īsteno, netiks atņemta atbildība sakarā ar digitālā maku ieviešanu un e-parakstu nodošanu privātajam sektoram. Viņš norāda, ka deleģējuma līgums nav pagarināts.

E. Balševics norāda, ka tas netiks atdots privātajam sektoram un digitālo maku izstrādās DA konkursa procedūrā. Attiecībā uz E-parakstu paredzams deleģējuma līguma turpinājums, kā arī tiek sagatavoti nepieciešamie normatīvie akti un Ministru kabineta ziņojums.

Lēmums:

Pieņemt zināšanai Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas sniegto informāciju.

5. jautājums

Dažādi

Ziņo: R. Kronbergs, G. Rubenis,

Izsakās: K. Zonberga, K. Solovjovs, A. Pleiko, Ā. Ādleris, I. Jekele, J. Rozītis

G. Rubenis norāda, ka SEPLP strādā nepilnā sastāvā, kas ierobežo padomes pienākumu izpildi un rada nelīdzsvarotību, tāpēc nepieciešams nodrošināt trešā locekļa izvirzīšanu atklātā un caurskatāmā procesā. Saņemts ielūgums uz Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisiju 2. decembrī, kur varētu apspriest tālāko virzību. Tiek minēts, ka ir iespējami divi risinājumi – virzīt konkursā otro vietu ieguvušo kandidātu vai izsludināt jaunu konkursu, pēc kura Memoranda padome lemtu par nākamā kandidāta virzīšanu. Viņš aicina nekavēties, jo padome ilgstoši darbojas tikai divu locekļu sastāvā, kas rada riskus, ka būtiski lēmumi tiek pieņemti viena cilvēka personā. Norāda, ka uz Saeimas komisiju vajadzētu doties 4-5 cilvēku sastāvā ar R. Kronbergu kā padomes vadītāju, G. Rubeni kā vietnieku, J. Rozīti, kas piedalījās atlases procesā, KM un biedrību un nodibinājumu pārstāvjiem. Norāda, ka vērtīgi būtu piedalīties arī mediju organizāciju pārstāvjiem, kas piedalījās atlases komisijas darbā.

R. Kronbergs atbalsta G. Rubeņa pausto un ierosina diskusijā iesaistīt arī Saeimas priekšsēdētāju.

K. Zonberga norāda, ka piedāvātais risinājums - tikšanās ar vērtēšanas atlases komisiju, kas sniegs rekomendāciju Memoranda padomei par iespējamo turpmāko virzību, ir atbalstāms. Latvijas Pilsoniskās alianse (LPA) kā Memoranda padomes sekretariāts, nodrošinās procesa raitu norisi. Ja progress būs pietiekams, tiks izvērtēta iespēja sasaukt Memoranda padomes ārkārtas sēdi, lai jautājumu pabeigtu vēl šogad. Sēdē ar Saeimas komisiju noteikti jāiesaistās atlases komisijas locekļiem, kas pārstāv dažādas jomas, un LPA izvirzīs savu pārstāvi sarunām.

K. Solovjovs vērš uzmanību, ka nedrīkst pieļaut situāciju, kurā netiek rīkots jauns konkurss.

A. Pleiko saka, ka trešā konkursa rīkošanu var dažādi traktēt un aicina vienoties par diskusiju formātā ar Saeimas komisiju, iesaistot visus Memoranda padomes locekļus. Norāda, ka ar Saeimas priekšsēdētāju vajag atsevišķu sarunu.

Ā. Ādleris piekrīt G. Rubenim un akcentē, ka SEPLP ir neatkarīga un autonoma institūcija, kas pārstāv sabiedrības intereses, bet šobrīd tajā ir tikai Saeimas un Valsts prezidenta pārstāvji.

Vēlas dzirdēt Saeimas komisijas priekšlikumu, kā redz šo situāciju, un uzsver, ka diskusijā ar atbildīgo Saeimas komisiju jāiesaistās atsevišķiem Memoranda padomes pārstāvjiem.

I. Jekele izsaka atbalstu Rubeņa kunga ierosinājumam un norāda uz nepieciešamību pēc ātra risinājuma. Kultūras ministrija (KM) ir gatava piedalīties Saeimas komisijas sēdē.

J. Rozītis ierosina, ka vajadzētu sasaukt arī konkursa atlases komisiju, lai tā izvērtē situāciju.

G. Rubenis norāda, ka turpmākās darbības ir sadalāmas posmos: pirmais solis ir tikšanās ar Saeimas komisiju, otrais solis ir vērtēšanas komisijas tikšanās, un trešais solis ir Memoranda padomes lēmums. Jautājumu, kad rīkot Memoranda padomes ārkārtas sēdi, ierosina atstāt atvērtu.

R. Kronbergs ziņo, ka ir vienošanās nākamnedēļ doties uz Saeimu un informēt par tālāko.

Ā. Ādlers ziņo, ka Memoranda padomes Sabiedrības iesaistes un atvērtās pārvaldības darba grupas prioritārais uzdevums ir Pilsoniskās attīstības stratēģija, kas tiek izstrādāta kopā ar KM. Viņš ceļ trauksmi, jo darbs pie stratēģijas tika uzsākts jau augustā – ar norādi, ka decembrī jau tiks skatīti redakcionālie jautājumi, bet līdz šim brīdim no KM nav saņemts pilsoniskās sabiedrības stratēģijas tvērums. Ā. Ādlers informē, ka darba grupas vārdā nosūtīs vēstuli KM ar lūgumu sniegt informāciju par stratēģijas izstrādes procesu.

I. Jekele atvainojas par termiņa kavējumiem un norāda, ka stratēģija ir augstas prioritātes gan KM, gan kultūras ministrei personīgi. Drīzumā tiks sniegta prasītā informācija, kā arī aktualizēts stratēģijas izstrādes laika grafiks. KM uzsver, ka darbs ar Memoranda padomi un nevalstisko sektoru ir būtisks.

R. Kronbergs ziņo, ka nākamā Memoranda padomes sēde notiks 17.12.2025. Iespējams, ka saistībā ar SEPLP locekļa virzīšanu būs nepieciešama ārkārtas sēde.

Lēmums:

- 1) Attiecībā uz turpmāko rīcību saistībā SEPLP padomes locekli, kuru (saskaņā ar likumu) izvirza Memoranda padome atbalstīt šādus turpmākos soļus: 1) atbalstīt Memoranda padomes pārstāvju dalību Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas sēdē; 2) organizēt SEPLP locekļa atlases komisijas locekļu tikšanos, lai uzklautu komisijas viedokli par citu konkursā piedalījušos SEPLP likuma prasībām atbilstošo kandidātu virzīšanu apstiprināšanai Saeimā; 3) sasaukt ārkārtas Memoranda padomes sēdi, lai pieņemtu lēmumu par turpmāko rīcību. Jautājumu, kad rīkot Memoranda padomes ārkārtas sēdi, atstāt atvērtu.
- 2) Pieņemt zināšanai Ā. Ādlers sniegto informāciju un aicinājumu Kultūras ministrijai sniegt informāciju par turpmāko pilsoniskās sabiedrības stratēģijas izstrādes procesu.
- 3) Pieņemt zināšanai, ka nākamā Memoranda īstenošanas padomes sēde notiks šī gada 17. decembrī.

Sēdi slēdz: plkst. 13.23

Sēdes ieraksts pieejams Ministru kabineta Youtube kontā: <https://www.youtube.com/watch?v=77pMj7Jvg7I>.

Sēdi vadīja:

Valsts kancelejas direktors,

(paraksts*)

R. Kronbergs

Memoranda padomes vadītājs

Sēdi protokolēja:

biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse"
pilsoniskā dialoga programmas koordinatore

(paraksts*)

A. Brūvere

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu